

Tjänsteutlåtande – Revidering av bidragsreglemente för pensionärsverksamhet

Sammanfattning

Äldreförvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderat bidragsreglemente för pensionärsverksamhet. Haninge Kommuns Pensionärsråd (HKP) har getts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget.

Förslag till reviderat bidragsreglemente föranleds i huvudsak av att äldreförvaltningen ser ett behov av att införa två nya bidragsformer i reglementet; Bidrag för föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet och Föreningsbidrag till äldre.

Vidare föreslås att ansökan om Övrigt bidrag görs vid ett tillfälle istället för två tillfällen om året. Revideringen innehåller också ett förtydligande om att det för samtliga bidragsformer gäller att bidrag endast beviljas förening som inte bedriver religiös eller partipolitisk verksamhet.

Härutöver föreslås möjlighet till en mer nyanserad bedömning av frågan om grundbidrag ska avslås för förening som erhållit bidrag från annan nämnd eller förvaltning i Haninge kommun. I dag beviljas inte grundbidrag i dessa fall. Men det finns situationer som bör kunna berättiga ett bidrag från annan förvaltning utan att föreningen ska behöva gå miste om grundbidraget.

Ändringar och tillägg har markerats med röd text samt rödmarkerade överstrykningar.

Äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att anta *Bidragsreglemente för pensionärsverksamhet* med föreslagna ändringar, att gälla från och med den 1 december 2019.

Äldreförvaltningens synpunkter

Äldreförvaltningen ser behov av att införa två nya bidragsformer i bidragsreglementet för pensionärsverksamhet. Äldreförvaltningen föreslår att bidragen ska benämnas ”Bidrag för föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet” och ”Föreningsbidrag till äldre”.

De föreslagna bidragsformerna kommer att motsvara de bidrag som förvaltningen redan idag beviljar föreningar med stöd av bl.a. samarbetsavtal och nämndbeslut. Det finns emellertid ett behov av att tydliggöra förutsättningarna och kriterierna för att beviljas föreningsbidrag samt att möjliggöra för samtliga föreningar i Haninge att ansöka om bidrag på samma villkor.

Idag beviljas Muskö Pensionärsförening, PRO Västerhaninge och SPF Runstenen bidrag med stöd av nämndbeslut och samarbetsavtal i syfte att driva öppen träffpunktsverksamhet. SPF Handen beviljas bidrag för att kunna främja träffpunktsverksamhet endast med stöd av samarbetsavtal. Bidrag för att bedriva träffpunktsverksamhet beviljas således på olika grunder och formerna för bidragsprocessen behöver därför systematiseras i ett reglemente. För denna typ av verksamhet föreslås en ny bidragsform i reglementet som bör benämnas ”Bidrag för föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet”.

Österhaninge Rödakorskrets beviljas sedan 15 år ett hyresbidrag med stöd av förvaltningsbeslut för att bedriva verksamhet som riktar sig till äldre och anhöriga.

Många föreningar kontaktar idag äldreförvaltningen med frågor gällande möjligheten att få bidrag för olika aktiviteter som riktar sig mot äldre och som ibland kompletterar den verksamhet som äldrenämnden bedriver i egen regi. Idag finns endast Övrigt bidrag att söka för dessa föreningar. Budget för Övrigt bidrag uppgår endast till ca 100 000 kr och fördelas idag mellan olika pensionärsföreningar. Bidraget är beroende av hur många som söker och ligger i snitt på ca 8-10 000 kr per förening och år. Det finns därför ett behov av en bidragsform som i första hand riktar sig till andra föreningar än pensionärsföreningar och som är möjligt att söka löpande under året.

Genom att reglera dessa bidragsformer i reglementet för pensionärsverksamhet ökar transparensen och insynen i ansökningsprocessen. Äldreförvaltningen får också ett samlat helhetsgrepp om ansökningsprocessen och kan handlägga och följa upp bidragen mer systematiskt och effektivt. Den legitima grunden för att bevilja bidrag till föreningar, utöver de som framgår av befintligt bidragsreglemente, är idag tveksam.

Haninge Kommuns Pensionärsråd har getts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget.

PRO Haninge Samorganisation – PRO Handen, PRO Västerhaninge, PRO Muskö och PRO Dalarö, har inte något att erinra mot de föreslagna ändringarna när det gäller de nuvarande bidragsformerna. PRO Haninge Samorganisation saknar däremot en beskrivning av de två nya bidragsformerna avseende bakgrund, syfte och beräkningsgrunder mm, för att kunna bedöma förslagens innebörd och konsekvenser. Föreningarna ställer sig också frågande till hur utvecklingen för Grundbidrag och Övrigt bidrag påverkas. Även **SPF Seniorerna Runstenen** undrar över hur de två nya bidragsformerna ska finansieras och om dessa ska bekostas genom befintligt föreningsstöd.

Äldreförvaltningen föreslår att bidrag för föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet och Föreningsbidrag till äldre ska utgöra egna bidragstyper som årligen fastställs av äldrenämnden. De två nya bidragsformerna är därmed oberoende av befintligt föreningsstöd. Ett förtydligande kring detta har gjorts i bidragsreglementet utifrån dessa synpunkter.

När äldreförvaltningen skickade ut Bidragsreglementet för pensionärsverksamhet med föreslagna ändringar på remiss till pensionärsföreningarna medföljde inte någon tjänsteskrivelse, eftersom den inte var upprättad under remisstiden.

Äldreförvaltningen bedömer ändå att samtliga föreningar har haft möjlighet att få tillräcklig information om bakgrund och syfte med förslaget genom det missiv som skickats ut i samband med remissförfarandet samt genom att behandla förslag till

reviderat bidragsreglemente under Haninge Kommuns Pensionärsråd. Vid detta tillfälle gavs utrymme för fördjupad frågestund och svar. Härutöver gavs föreningarna utökad remisstid och erbjöds i samband med detta ett tillfälle på kommunhuset för att få möjlighet att ställa ytterligare frågor till handläggande tjänsteman.

Äldreförvaltningen har härutöver anpassat bidragsreglementet utifrån viktiga synpunkter som inkommit från föreningarna under remissförfarandet. Förslaget bedöms med detta förankrat bland pensionärsföreningarna.

SPF Seniorerna Runstenen är vidare angelägna om att förslaget om bidrag för öppen träffpunktsverksamhet inte innebär en försämring vad gäller bidrag för den verksamhet som bedrivs av SPF Seniorerna Runsten idag.

Äldreförvaltningen ställer redan idag höga krav på föreningar som beviljats bidrag motsvarande de två nya bidragsformerna och anser därmed att föreningar som idag erhåller bidrag inte försätts i ett sämre läge. Genom att reglera dessa bidragsformer i ett reglemente med tydliga krav på kriterier som föreningar måste uppfylla, stärks transparensen och öppnar upp möjligheten för samtliga föreningar att ansöka om bidrag på samma villkor och i enlighet med likställighetsprincipen. Det stärker också rättssäkerheten kring bidragsprocessen.

Haninge pensionärsförening Reipas understryker vikten av att inte avslå Grundbidrag lättvindigt, om förening erhållit bidrag från annan nämnd eller förvaltning. **SPF Seniorerna Vendelsö-Brandbergen** föreslår en ändring i detta sammanhang med möjlighet till en mer nyanserad bedömning av frågan om grundbidrag ska avslås för förening som erhållit bidrag från annan nämnd eller förvaltning i Haninge kommun. I dag beviljas inte grundbidrag i dessa fall.

Äldreförvaltningen delar uppfattningen att det finns situationer som bör kunna berättiga ett bidrag från annan förvaltning utan att föreningen ska behöva gå miste om grundbidraget. Äldreförvaltningens förslag är att grundbidrag ska kunna nekas eller bidragets storlek jämkas om förening beviljats bidrag från annan nämnd eller förvaltning i Haninge kommun och under förutsättning att bidraget motsvarar syftet med grundbidraget. I praktiken innebär förslaget att förening inte riskerar att gå miste om Grundbidrag när bidrag från annan förvaltning beviljats för ändamål som grundbidraget inte omfattar.

SPF Seniorerna Vendelsö-Brandbergen föreslår att "SPF (Sveriges Pensionärsförbund)" ersätts med benämningen "SPF Seniorerna".

Äldreförvaltningen har ändrat benämningen i enlighet med förslaget.

Bidrag till föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet:

Bidrag till föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet syftar till att möjliggöra för ideella föreningar att bedriva öppen träffpunktsverksamhet för äldre personer bosatta i Haninge kommun utan krav på medlemskap.

Med träffpunkter avses mötesplatser för seniorer som vill skapa social samvaro. Träffpunktsverksamheten ska erbjuda möjlighet för äldre personer att umgås med andra och delta i gemensamma aktiviteter såsom exempelvis gympa, kortspel, dans, kulturprogram, studiecirkel, promenader m.m. Aktiviteterna är kostnadsfria, om inte annat anges i träffpunktens program.

Äldreförvaltningen föreslår att bidrag till föreningsdriven öppen träffpunktsverksamhet ska kunna beviljas förening som uppfyller nedanstående kriterier:

- Träffpunktsverksamheten ska rikta sig till personer som har fyllt 65 år och är bosatta i Haninge kommun
- Föreningen ska ha minst 25 betalande medlemmar bosatta i Haninge kommun
- Föreningen ska sedan minst två år ha bedrivit en regelbunden verksamhet för äldre personer i Haninge kommun
- Det ska finnas ett behov av att bedriva träffpunktsverksamhet inom det geografiska område som ansökan avser. Äldrenämnden ansvarar för behovsbedömningen.

Att föreningen ska ha minst 25 betalande medlemmar och minst två års erfarenhet av att ha bedrivit en regelbunden verksamhet för äldre personer i Haninge kommun motiveras med att föreningen bör ha viss varaktighet och kompetens att kunna bedriva träffpunktsverksamhet.

Föreningsbidrag till äldre:

Bidraget syftar till att underlätta och möjliggöra för ideella föreningar att bedriva öppen verksamhet mot och för äldre personer i Haninge kommun utan krav på medlemskap. Föreningens verksamhet ska vara kontaktskapande och bör avse ett förebyggande och/eller stödjande arbete.

Verksamheten ska komplettera den verksamhet som äldrenämnden bedriver i egen regi eller har upphandlat och även annan verksamhet som får bidrag. Det betyder att förvaltningen ska bedöma att det finns behov av ytterligare verksamhet på området, till exempel genom att verksamheten möter en ny målgrupp och/eller möter den på ett annat sätt än övrig verksamhet. Verksamheten ska anknyta till målen i äldrenämndens verksamhetsplan.

För att föreningsbidrag ska beviljas bör även krävas att föreningen uppfyller nedanstående kriterier:

- Verksamheten ska vara öppen för och rikta sig till personer som har fyllt 65 år och är bosatta i Haninge kommun.
- Verksamheten ska svara mot rimliga kvalitetskrav på en ideellt driven verksamhet inom det aktuella området. Det ska finnas en rimlig planering och uppföljning samt nödvändiga rutiner för verksamheten. Föreningen ska också ha nödvändiga förutsättningar för uppdraget, till exempel i form av kompetens och etablerade samverkansformer.
- Verksamhetskostnaderna ska vara rimliga i förhållande till mål/uppdrag och planerade aktiviteter samt omfattningen av verksamheten. Bidraget ska användas till kostnader som är direkt kopplade till verksamheten, till exempel lokalkostnader och kostnader i samband med aktiviteter.
- Bidrag beviljas inte till förening som har eller kan beviljas Grundbidrag.
- Bidrag kan nekas eller beloppets storlek jämkas om förening har eller kan beviljas Övrigt bidrag för viss aktivitet.

Anledningen till att bidrag inte bör beviljas förening som har eller kan beviljas Grundbidrag är att Grundbidraget redan ska täcka driftskostnader för lokalhyra mm.

Vidare bör gälla att bidrag kan nekas eller beloppets storlek jämkas om förening har eller kan beviljas Övrigt bidrag för viss aktivitet. Äldreförvaltningen anser inte att det bör vara möjligt att beviljas mer än ett bidrag per aktivitet.

Av reglementet framgår även en beskrivning av ansökningsprocessen samt vad redovisning av beviljat bidrag ska innehålla. Vidare framgår att äldreförvaltningen har möjlighet att stoppa utbetalning av beviljat bidrag samt kräva tillbaka redan utbetalt bidrag om oegentligheter konstaterats.

Övriga förslag på ändringar

Det bör endast vara möjligt att ansöka om Övrigt bidrag vid ett tillfälle istället för två tillfällen om året. De senaste åren har äldrenämnden endast beslutat om Övrigt bidrag vid ett tillfälle per år eftersom budget för Övrigt bidrag sänkts från 30 procent till 10 procent av det totala föreningsstödet. Totalbeloppet för ansökt bidrag har de senaste åren överstigit avsatta projektmedel för Övrigt bidrag. Äldreförvaltningen konstaterar därför att det dels blir för administrativt kostsamt, dels för små summor att bevilja per förening med två ansökningstillfällen per år.

Revideringen innehåller också ett förtydligande om att det för samtliga bidragsformer gäller att bidrag endast beviljas förening som inte bedriver religiös eller partipolitisk verksamhet.

Härutöver föreslås möjlighet till en mer nyanserad bedömning av frågan om grundbidrag ska avslås för förening som erhållit bidrag från annan nämnd eller förvaltning i Haninge kommun. I dag beviljas inte grundbidrag i dessa fall. Men det finns situationer som bör kunna berättiga ett bidrag från annan förvaltning utan att föreningen ska behöva gå miste om grundbidraget. Det bör som exempel vara möjligt att söka specifika bidrag hos annan förvaltning för tillgänglighetsanpassning av föreningslokal för personer med funktionshinder, utan att riskera att grundbidraget avslås. Den nuvarande lydelsen i reglementet bör därför mjukas upp och ändras till: ”Föreningar som erhållit bidrag från annan nämnd eller förvaltning i Haninge kommun *kan* nekas grundbidrag enligt dessa regler”.

Samtliga ändringar och tillägg har i bidragsreglementet markerats med röd text samt rödmarkerade överstrykningar.

Äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att anta *Bidragsreglemente för pensionärsverksamhet* med föreslagna ändringar, att gälla från och med den 1 december 2019.

Sam Norryd, jurist/utredare

Äldreförvaltningen